پێشیان خواردبوو. چایەکی گەرمم لە بارەگای قەرەچوغ خواردو ڕۆیشتم، لەبەر بەفربارین بەپەلە خۆم گەیاندەوە ماڵ.
لقی قەرەچوغ مەفرەزەیەکیان بەڕێکردبوو بۆ دەشـتی قەراج و کەندێناوە، یەک لەو پێشمەرگە قارەمانانە شەهید گیڤارا بوو. سێ مانگ دەبوو لەخوارەوە بوون، کــە ئەوکات دەبوایە خۆیان لەشــەڕی حکومــەت و یەکێتی بپارێزن، ئەوەش زۆر ســەخت بوو. بۆیە هەمیشــە توشی زیانی زۆر دەبوون. گەڕانەوە، شەهید گیڤارا ئاراســی کوڕمی زۆر خۆشدەویســت، هاوینی پێشوی لە یاد نەچوو بوو، ئاراسی کــوڕم منــداڵ بوو، بەهۆی مێشــوولەوە چی بەســەرهاتبوو، ئەو شــوێنەی ئێمە مێشــوولەی بەناوبانگ بوو. گیڤارا، لەدەشــتی هەولێــرەوە کوللەیەکی بۆ ئاراس کڕیبــوو، لەناو کۆڵەپشــتەکەی نابــوو بۆی هێنایەوە، دەیگــوت: منداڵە بەرگەی مێشوولە ناگرێ.

ناپاکی مەمۆ

مامەند ئیســماعیل (داڵداغانی) ناســراو بە مەمۆ، لەســاڵی حەفتاکان کادیرێکی حیزبــی شــیوعی بوو. کــە هێرش کرایە ســەر حیــزب دیارە خۆی فرۆشــتبوو. ســەرکردایەتی حیزب شــتیان لەســەری هەبوو، بەڵام ئێمە هیچمان لەو بارەیەوە نەدەزانی. لە هاوینی ١٩٨٢ ڕۆژێک لەگوندی (نێرەگین)ی دەشــتی کۆیە بینیم، لەگەڵ سۆسیالیســت بوو. شەهیدان قالەی مەلا سابیری (تەتەراوەی) ناسراو بە بێکەس، (لە شۆڕشــی ئەیلول کادیری پارتی بوو، لەناوچەکەی ئێمە). پاشــان لەهەولێر شوێن بزر کرا تاوەکو ئێستا. لەگەڵ جەمال شینە (کەدوایی لە سێدارە درا). دوای چاکوچۆنی، مەمۆ گوتی: لەگەڵ سۆسیالیســت پێشــمەرگەم، دوایی نازانــم چی لــێ بەســەرهات، نەمبینییەوە. هەتا لە بارزان ســێ چوار گیســکی کڕیبوو دەعوەتێکی گەورەی هاوڕێیانی کرد، من قەت نەمبینیوە کەســێک بیەوێ ببێتە پێشمەرگە دەعوەت بکات!! (دەمانچەیەکی چواردەخۆری مخابەراتی لەبەر پشــت بــوو، بەس ڕەفیــق حیزبیەکان لــەو جــۆرە دەمانچانەیان پێبــوو). ئەبو حیکمەت زۆر نابەرپرســیارانە کە پێشــینەی ئەو خائینەی چاک دەزانی، کردیە

بەرپرسی گواستنەوەی هاوڕێیان، لەناو هەولێر بۆ دەرەوەی شارو بەپێچەوانەوە. لەوکاتەدا: عەباس مەحەمەد سەرلق، بڕیار سەرپەل، داود سەرپەل، سەرباز سەردەستە، عادل، دڵشاد، دلۆڤان، فکرەت.

لەپایزی ١٩٨٤ کۆی گشتی بیست و چوار پێشمەرگە لەناو شاری هەولێربوون، بۆ چالاکی گیان بازانە کە ئەوانە هەمویان پێشمەرگەی شەڕی دەستەویەخەبوون، بژاردەی بەتالیۆنی (پێنج) و کەرتی هەولێر بوون. کەسیان نەبوو لەدەیان چالاکی بەشداری نەکردبێ. مەمۆ کرابوو بە بەرپرسی گواستنەوەیان لەهەولێر، بۆ ناوچەکانی ژێردەستی پێشمەرگە. ڕۆژێک مەمۆ پەیوەندیان پێوە دەکات و پێیان ڕادەگەیەنێت، دەبێ بیانگوازێتەوە بۆ بارەگاکانی حیزب لە شاخ، ماڵێک لە (حەی عەداله)، ماڵی (حسێن زیل)چۆڵ دەکەن بۆ ئەم پیلانە گڵاوە. شوفێری تاکسیەکە شەربەتی بێ هۆشکەر ئامادە دەکات، ئەوشۆفێرە ئەفسەرێکی دیاری دائیرەی ئەمن بوە، بەناوی نەقیب عەبدوڵلا. یەک، یەک دەیانگوازێتەوە بۆ ئەو ماڵە. لەوێ شەربەتی بێهۆشکەریان دەداتێ، هەر کە بێهۆشبوون، ڕایان کێشاون بۆ ژوورێکی تر. چونەتەوە دوای پێشمەرگەیەکی تر، بەم شێوەیەهێناویانن. تا دوا کەسیان تەسلیم بە دائیرەی ئەمن دەکەن. زۆربەیان لە سێدارە دران. ئێمە بەو پۆلە شەهیدە، گورزێکی گورچکبڕمان بەرکەوت، هەمویان دۆست و برای زۆر خۆشەویستم بوون. کاریگەری ڕۆحیی لەسەر من دانا، مەگەر گۆڕ ئەوانەم لە بیر بباتەوە.

لەکاتێکدا کە ئەو شەربەتە بێهۆشکەرە دەخۆنەوە، هاوڕێیەکی عەرەب بەناوی (فکرەت) یەکسەر دەڵێ: ئەو شەربەتە بێهۆشکەرە، لەتامی شەربەتەکە دەزانێت، دەڵێ: ڕیفاق مخەدر!! ڕادەکات بەسەر دیوار ئاودیو دەبێ، دەچێتە ماڵێک لە هۆش خۆی دەچێت، ئەو ماڵە نازانن مەسەلە چیە، بێ ئاگا یەکسەر پۆلیس ئاگادار دەکەنەوە، پۆلیس دەیبەنە نەخۆشخانە، کاتێ بە ئاگا دێتەوە، پۆلیس بەسەر سەریەوە وەستاون. لەوکاتە دائیرەی ئەمن هەموو پۆلیس ئاگادار دەکاتەوە، بۆ ئەوەی هەڵاتوەکە بدۆزنەوە.

بەو شێوەیە مەمۆی ناپاک و ئەمنەکان دەگەنە نەخۆشخانە، هاوڕێ فکرەت دەستگیر دەکەن، (کە خەڵکی سەورەی بەغدا بوو، هاتبوو ببوو بە پێشمەرگە بۆ ئەوەی پارێزگاری لە شەرەف و کەرامەتی مەمۆ بکات کە نەی بوو؟). کاتێ

فکرەت هاواری کرد بوو ڕیفاق مخەدر، یەکسەر سەربازو عادل دەستیان دابوە چەکەکانیان و تەقەیان لە ئەمنەکان کردبوو، دوو ئەمنیان بە سزای گەل گەیاند، بەڵام بەداخەوە ئەو دوو قارەمانە گیانبازە شەهید دەبن. پاشان نۆرەی عەباس مەحەمەد چۆمە زەردەرەیی دێت، هاوڕێ عەباس سەرلقی ئێمە بوو لەدەشتی هەولێر، هاوڕێ عەباس پیاوێکی زۆر ئازا و لەخۆبوردوو بوو، کە چاوی بەو شوێنە کەوتبوو لەحەی عەداله گومانی پەیداکردبوو، نەچووبوە ژوورەوە شەربەتەکە بخوا، لەدەرەوە مابوەوە هەندێک جوڵەی نائاسایی بینیبوو. بۆیە ئەمنەکان تەقەی لێ دەکەن، ئەویش تەقەیان لێدەکاتەوە و شەهید دەبێت. ئەو پۆلە پێشمەرگەیە پاش چل و هەشت کاتژمێر، هەموویان دەبەنە بەغداو لەدادگای بەناو شۆڕش (محکمە السورە) سزای لەسێدارەدانیان بەسەردا دەسەپێنن.

دەگێڕنەوە کە شەهید داود، تفی لە عەواد بەندەر کردوە، زۆری جنێو بە عەواد خۆی و سەدام داوە. شایەنی باسە تەنها پێنج کەسیان سزای زیندانی هەتا هەتایی دران. دوایی بەر لێبوردنی گشتی کەوتن ئازاد کران. دوای چەند مانگێک مەمۆ بەرپرسی ڕێکخستنی حیزبی شیوعی خالیدی نانەواو پێشمەرگەی لقی خۆشناوەتی هاوڕێ هەڵۆ بەگرتن دەدا، لە دائیرەی ئەمنی هەولێر، پاش ئەشکەنجەدانێکی زۆر لەگەڵ چواردە پێشمەرگەی لەسەرەوە ناومان هێنان لەسێدارە دران. دوایی مەمۆ لەبازگەی کانی قرژاڵە پێشمەرگە، ساڵح مەحەمەد دەستگیر دەکات و تەسلیمی ئەمنی دەکەن. پاش ماوەیەک مەمۆ دەزانێ کادیری حیزبی شیوعی پێشرەو بەرانەتی کە دوو برای شەهید بوون لە ماڵی عوسمانە سور خۆی حەشار داوە بۆ کاری حیزبی. مەفرەزەیەکی ئەمن دەباتە سەری و پاش شەڕکردن، دوو ئەمن دەکوژرێ، پێشرەو شەهید دەبێ و عوسمانە سور ڕادەکا دەربازی دەبێ.

جێگەی باسە شەهید و قوربانییەکانی دەستی مەمۆی ناپاک، هێشتا هەموی بەوردی نەزاندراوە، زۆر شت بەنهێنی ماوەتەوە، ئەوەبوو دوای هەژدە ساڵ، تەرمی پیرۆزی یازدە شەهید لە گۆڕستانی ئەبوغرێب دۆزرانەوە.